

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

**Як з метою
оподаткування
визначається дата
отримання доходу
ФОП – платником ЄП
при здійсненні нею
розрахунків за
допомогою POS-
терміналів?**

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої-третьої груп встановлено ст. 292 Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Так, датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг). Для платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість, датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

Відповідно до абзацу першого п. 292.6 ст. 292 ПКУ датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг). Для платника єдиного податку третьої групи, який є платником податку на додану вартість, датою отримання доходу є дата списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності.

Згідно з п. 13 ст. 1 Закону України від 30 червня 2021 року № 1591-ІХ «Про платіжні послуги» із змінами та доповненнями (далі – Закон № 1591) електронний платіжний засіб (далі – ЕПЗ) – це платіжний інструмент, реалізований на будь-якому носії, що містить в електронній формі дані, необхідні для ініціювання платіжної операції та/або здійснення інших операцій, визначених договором з емітентом.

Відповідно до п. 56 частини першої ст. 1 Закону № 1591 платіжна картка – електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки.

Крім того, загальні вимоги, зокрема, до порядку здійснення операцій з використанням ЕПЗ, визначені постановою Правління Національного банку України від 29 липня 2022 року № 164 «Про затвердження Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів» (далі – Положення № 164).

Згідно з п.п. 24 п. 3 розд. I Положення № 164 платіжна операція – це дія, ініційована користувачем, із внесення, переказу або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього.

Закон України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами і доповненнями (далі – Закон № 265) визначає правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) та програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – ПРРО) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Обов'язок застосування РРО та ПРРО виникає за наявності обставин, що супроводжують господарські операції суб'єкта господарювання, які чітко визначені законодавством, у тому числі, нормами його прямої дії, які встановлюють винятки із загальних правил.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням ЕПЗ, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для виконання платіжної операції зобов'язані, зокрема, проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи РРО або через зареєстровані фіскальним сервером контролюючого органу ПРРО зі створенням у паперовій та/або електронній формі відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або у випадках, передбачених Законом № 265, із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку розрахункових книжок.

Отже, Законом № 265 ототожнюються правила застосування РРО/ПРРО як для готівкових, так і безготівкових розрахунків, здійснених за допомогою ЕПЗ (зокрема, через POS-терміналів), що проводяться суб'єктами господарювання всіх форм власності у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.

Тобто операції, здійснені з використанням POS-терміналу у безготівковій формі, потребують застосування РРО або ПРРО у встановленому Законом № 265 порядку.

Стаття 2 Закону № 265 визначає терміни, які вживаються в наступному значенні:

розрахункова операція – приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у разі застосування банківської платіжної картки – оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця;

розрахунковий документ – документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, видатковий чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо), що підтверджує факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів, отримання (повернення) коштів, торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, створений в паперовій та/або електронній формі (електронний розрахунковий документ) у випадках, передбачених Законом № 265, зареєстрованим у встановленому порядку РРО або ПРРО, чи заповнений вручну.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Виходячи зі змісту визначень, у разі використання РРО/ПРРО підтвердженням факту продажу товарів та отримання коштів є розрахунковий документ, зокрема, касовий чек.

Враховуючи викладене, у разі здійснення розрахунків суб'єктами господарювання – фізичними особами – підприємцями за допомогою POS-терміналів з видачею фіскального (касового) чека, датою отримання доходу з метою його оподаткування є дата, зазначена в фіскальному (касовому) чекові.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua

Підготовлено до друку

ГУ ДПС у Тернопільській області

січень – 2025, наклад 50 прим.